

Нерэзытыэ буозу

Тясэзыби", куниа басэбса җанасанэ" корсэ терэ, иттүо бэнди" җанасанэй танде" терэтини, җонэ хелиде" җиле мәнүтүң" (правайтиң) иттү бэзэтуобса тохитэны, хунтәмэны буобса, бэнде" җанасанэ"дя иттүо хетэгэа нилу; җонэ

тясэзыби", куниа нинту" тясэзыбса җонэ ноҗхомэны ибса җанасанэ" җиле мәнэ"дя (к правам) тэза"а" номбэ" кэрсу", курэди" болуатүгуйтү" җанасанэй сярү, җонэ мелызэби" тэрэди хетэгэа нилу, кунини җанасанэ" хонсызэ" няндятуо" буозу" җонэ манү"тэбса, нисызэ" хылэдятэ" җонэ мәнүкәэмэны нилы", дебтурусу" хирэгэа җанасанэ" мәнэ ися; җонэ

тясэзыби", куниа җанасанэй җиле мәнэ" (права") муунтабү" мынту кәмиабса законэтэны, нинагэты җанаса нонсу" җизи"тихиасы җиле мәнүтү (правайтү); җонэ

тясэзыби", куниа җанасанэй танде" хелы"сыңы" нятүң сүөарүрнү" дүзытэндүң; җонэ

тясэзыби", куниа җанасанэй танде" иттүо" Сунэ Буомтумэа" Тандейтэны (Объединенный Нациятэны) җанузумтудүо" Уставатэнынты иттүо" җиле хүнтүрүбсятүң җанасанэй җиле мәнэ"дя (права"дя), җанасанэ корсэ җүназэйдя, денсиде" җиле мәнэ"дя (права"дя) куодүму җонэ ны дермээны тэмээны сытың мундүсуо" хелысыбсяниимээны социальный прогрессетэны нягэй нилынягэтың няндя"са; җонэ

тясэзыби", куниа моу"-терэ" (государства-члены) мундүху" Сунэ Буомтумэа" Тандейнану (Объединенный Нациянану), нятүң җэзүнагэтуң, сүөарүрнагэтуң, җэзүнагэтуң җанасанэй җиле мәнэ" (права") җонэ мәнэзэа нендябсанутүң; җонэ

тясэзыби", куниа бэнде" җанасанэ" дильситиңи" корсэ җонэ җоры тэндэй җиле мәнэй (этих прав) җонэ няндябса" хонты тетүа ани"э тору дүлсынагэ ама сиэр,

Генеральная Ассамблея

дебтазату җануо

Бэнде" җанасанэ" дязыкүдя иттүо декларация җанасанэ җиле мәнэ" (прав) нерутэты хуантэту дямэлэкэ кэрсу, курэди түүнянтуңу" бэнде" җанасанэ" танде" җонэ государства", тэндэ дязыкү курэдите җанаса кэтти курэдите общество терэ, сәнүрса ама җануо Декларациядя, кэрбулохазэйтэ" тенымтыгуйся җонэ хозатэбса сэрээмэны тэндэ" права" җонэ няндябса" нягэй бэндети тенырынагэтың җонэ митэбиазэ" национальный җонэ международный прогрессивный сэрээмэны, бэнде" җанасанэ" танде" җонэ государства-терэ организация тенырынагэтың, тэндэ комээны моу терэ" иттүо" юрисдикциетэнынтың.

Статья 1

Бэнде" җанасанэ" җэтүкэндү" нендя"туо" җонэ хонсы хелиде" җиле мәнэй (правай). Сытың хонды" җиле җонда җонэ сярү, дүзытэндүң ихүтүң нягэа" сүөарусэ".

Статья 2

Курэдите Һанаса хонхиты мынту Һиле мәнү"тү (правайтү) Һонә няндябсатү, хозүтүө" Һануо Декларациетәны, нисы сәһүрә": курәди Һанасанә" тансәгәтә иммә, курәди сябыты кухуо, куодүму кәтти ны, курәди Һиле Һәтумиамуо сиәдеты, курәди Һуодя хүнтүрүбсязы иһу, курәди политикә Һәзу камяһу, курәди Һанасанә тансәдя иһу Һонә курәди Һәтумиамуонту сиәр: Һүня" кәтти мәнүкәә" иһу" тагәбтәә" ирити, имидити.

Тәндә комәәны ниби" нягәә сәһүрә" хунсә" политический, Һиле мәнәнтәнунты иттүо (правовой) Һонә международный моунты статусәдя, кунини нилыңы Һанаса нисы сәһүрә" хундялтуо кәтти камя"лутуо тәндә" моу".

Статья 3

Курэдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) нилыбсядя, няндябсядя Һонә нинту" ментизибсятыдя.

Статья 4

Сылыгалите нибити нягәә сиба"тәру", сиба"тәрубса Һонә тамтарубса сиба"тини нинту кунитены нягәә кәрсу.

Статья 5

Сылыгалите нибити мынту хоси"тәры", сиба"тәру", хеттибтыгуйли" нәмбәниизә.

Статья 6

Курэдите Һанаса, кунитены нибити Һуо", хонхити нягәә Һиле мәнә (право) Һиле нилутыниимәны

Статья 7

Бәнде" Һанасанә" хелиде" законатәны Һонә хонды" Һиле мәнә (право) нисы сәһүрә" нинту" хелиде" Һизисибся"дя итүо" тәндә законәтәны. Бәнде" Һанасанә" хонды" Һиле мәнә (право) хелидемәәны Һизи"силинягәтың дискриминациегәтә, нинту" Һәзү"лутүө Һануо Декларациетәны Һонә хунсә курэдите номү"тәтуо тәрәди дискриминациядя кәрсу.

Статья 8

Курэдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) Һизи"сибся- нимәәны Һиле мәнүнтү (правайтү) бәнтуны иттүо" суда"тини каңгә мәнтизилибити" Һиле мәнүнтү (правайтү), куниә" Һәзүлүһантә" конституциетәны кәтти законәтәны.

Статья 9

Сылыгалите нибити мынту камя"лу" Һанасанәйгитә хунде, мәрки"тәры", хундямтялыры" Һонә сиба"тәру".

Статья 10

Курэдите Һанаса, Һанузүмтүкүся Һиле мәнүтү (правайтү) Һонә Һанузүмтүкүся уголовный сиәрәмты, хонты Һиле мәнә (право) мелызәсыәдиәзы сиәрты катемәрунагәту Һәзи"тәтыә Һонә няндя"туо судәтә.

Статья 11

Курэдите Һанаса, лага"тарутуо курэдикүө сиэртэны, хонты Һиле мэнэ (право) Һизи"сиси сиэркали исямту тээ түбэ каҥгэ сыты сиэрту Һэтэурусүзү" законэ Һэзүтүө судэтэ, кунини сыты Һизи"силисизи".

Сылыгалите нибити мынту Һомтэбтуру" нинту" мелызасыэдейты сиэрниизэ, тэтти сиэр ихү" сыты Һиле тандеты кэрсутини нинту номбэ кэрсудя иттүө. Нибити мынту тэндэ кэрсуниизэ тетуа ани"эмэны кэтти бэзэтуомэны хоралу" тэндэ дялыгэтэ каҥгэ иху мелызэмэа тэтти кэрсу.

Статья 12

Сылыгалите нибити мынту хүтүтэ" хунсэ Һанаса корсэтэ кэтти Һиле тандетэ, нибити мынту ментизи" тэндэты мазэ, тэндэты тиидятуо" хотүрэ кунсыны иттүө" кэрсу", Курэдите Һанаса Һизи"силибити мынту законатэны тэрэди" ментизибсягитэ.

Статья 13

Курэдите Һанаса дөзүрхүтү мынту тэмэаны кунимэны кэрбуу, нилыбити мынту курэдите хутиэзы моунтэны.

Курэдите Һанаса хонты Һиле мэнэ (право) дүбэәнантибити курэдите моу, Һиле Һэтумиамоу моумту, тэгэтэ хонты Һиле мэнэ (право) хурсэбса кэрсу моунтудя.

Статья 14

Курэдите Һанаса хонты Һиле мэнэмты (право) хуулэбити лүнкүрүбсянэзэмты хунсэа" моу"мэны Һонэ хонты мэнэ тороубтуса тэндэ лүнкүрүбсянэ.

Тэтти Һиле мэнэ (право) серэрыгэтызэ" тээ түхоны, каҥгэ тэнерибся кэрсу тохитэны нинты Һуо" политический сиэр,кэтти лыку дүөайтетуо неру" Һонэ дямэлэкэ" кэрсу" Сунэ Буомтумэа" Тандей (Объединенный Нация).

Статья 15

Курэдите Һанаса хонты Һиле мэнэ (право) гражданстводя.

Сылыгалите нибити мынту койры" гражданствогали Һонэ кэрбүбүтү нутумэа" гражданствамту.

Статья 16

Нимбымтыа" куодүму" Һонэ ны" хонды" Һиле мэнэ (право), нисы сәнүрэ" курэди Һанасанэ тансэгэтэ иммэ", курэди сябытың Һэзу, курэди Һуодя тялирү", Һуомтаса кэтти мййзасы, мелызасы Һиле тандемту. Сытың хонды" хелиде" Һиле мэнэ" (права") Һуомтаса кэтти мййзаса, Һуойтены нилыбся Һонэ тарумса түхоны.

Буомтэбса кэрсу мынту ихүтү мелызэмэа Һонэ лэбкузэбту- муо сиття" кэйзэ Һуомтэтугэй.

Тансэ тэттирэ Һануо Һонэ мәнэзэ обществэ хелыэ, куния Һизисилибити мынту обществатэ Һонэ государстватэ.

Статья 17

Курэдите Һанаса хонбити мынту (право) Һиле Һалирә" кәтти Һу"озә Һалирә" хунсәй Һанасанәй нану.

Сылыгалитендә нибити мынту (право) ментизили" тәндә" Һалирә".

Статья 18

Курэдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) нендя"туомәны сынерырся, сярү Һонә Һиле тандету Һуо (религия); курэдите Һанаса хонсызә хүнтүрүбся тәрәди Һуодя, курәди хуйңы, хонсызә Һиле камя"туо манү"тәбса, Һиле Һәтумиамуо" хүнсерәә" кәрсуодей.

Статья 19

Курэдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) нендя"туо манү"тәбсадя, дебтазабса тәндитиң кангә кәрбуңу; тәтти мәнә (право) тәзү"тәту нендя"туомәны дебтазабса манү"тәбсатү, курэдите дүрымы", буозу" нисы сәңүрә" курэдите государственнй границедя.

Статья 20

Курэдите Һанаса дөзүрхүтү мынту куниа кәрбуңу: курэдите хетәгәә" Һунүоза"дя, Һанасанә Һунүбсанә"дя (ассоциаций).

Сылыгалите нисизи" хүтү"тәру" ассоциациетә мәнәнту нисы тәлибтири".

Статья 21

Курэдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) управляйрмүнтә моунтәнынты кәлүбтүмәә" Һанасанәй таккәмәны.

Курэдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) денсидемәәны хунсәйнану Һәйбәумүнтә Һиле моунты государствә" службатәны.

Банасанә" тансә мәнә ихүтү мынту нягәә правительство Һузабса тохи; тәтти мәнә нәтәрәбтугуйхүтү мынту хүөти" мелы"сырытыә" натү"дятини, курәди" мелы"сырыбитиң мынту тиидялутуо" голосованиентәны кәтти хунсәәмәны кунини голосовайрся Һанаса хонсызә Һиле мәнә.

Статья 22

Курэдите Һанаса, общество терә ихүтү, хонты Һиле мәнә (право) социальное обеспечениедя Һонә хунсәә" правә"дя, тәзу"тәтуо" няндятуо бәзуатәбса сыты Һиле мәнүтү (правайтү) экономический, социальный Һонә культурный сунәнтини Һанасанәй танде" Һонә международный сүөарубса курэдите государство таккәмәны.

Статья 23

Курэдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) Һәйбәузадя, няндя"туо натярубса Һәйбәузадя, тәны кунини кәрбуңу, нягәә Һонә неими" Һәйбәузату ситтямәны иттүодя Һонә Һизи"силибити мынту Һәйбәузагали иттүо кәрсүгәтә.

Курэдите Һанаса, нисы хундялтарыби", кәмүзүхүтү мынту хелиде денси", хелиде Һәйбәузаниизә.

Курәдите Һанаса кәмүзүбүтү мынту нягәә Һәзи"тәтыәә мазайсүө кәтти денси Һәйбәузатуниизә, куниәә"мәны нягәй нилыбиязәә тандетунану кәтти Һонәнту Һонә хелы"сылибиязәйзә нягәй хунсәй социальный обеспечениятәны нилынягәты.

Курәдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) Һунүнтәбса Һәйбәузә" сунә" (союзә") тиитәсы тәндә" сунәти" (союзәнди") Һизи"синягәты Һиле мәнүтү.

Статья 24

Курәдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) ниибтүгуйсядя, хүтүдя Һиле мәнә (право) тәни Һәйбәуза" дялы кәри Һонә денси хонтыә хүө бәухү" ниибтүгуйся.

Статья 25

Курәдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) тәрәди нилудя: Һомсу", дембия", леккырә" Һәтәубса Һонә хунсәә" нилыбся кәрсу"дя, курәди ихүтү нягәә нягәә нилыбсяты Һонә тандеты нягәй нилыбся дязыкү, хонты Һиле мәнә хелы"сырынягәты нибити Һәйбәу", дярәзыкәбити, мусанумхүтү, сырүмхүтү, бәйка"имхүтү кәтти иния"имхүтү, басагалимхүтү Һонә Һәтүмхи" хунсә" кәрсу" нинту" хезытытыә" сыты сәмырыгәтәты.

Немы ися коныбся Һонә дяхүрка ибся хонәйти" Һиле мәнә (право) Һәзүлүнагәтуң Һонә хелы"сылинагәтың. Бенде" нүө", Һәтүмтыә" Һуомсуоде тандәтәны кәтти нинту" Һуомсуоде тандәтәны, хонхитың мынту хелиде Һизисибся.

Статья 26

Курәдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) хозатәбсанимәәны. Тенымтыгуйхи" мынту денсигали, тәтти кәрсу мәңәзәмәәны ментизити нерәбтәә Һонә бәнде" дязыкүдя иттүө тенымтыгуйся. Нерәбтәә тенымтыгуйся ихүтү мынту бәнди"дя иттүө. Техника Һонә Һәйбәузадя иттүө тенымтыгуйся ихүтүң мынду" бәнде"ти" түүтәрутуо", ани"ә, бәнтуо тенымтыгуйся хелидемәәны түүрүбүтү мынту бәнде" кәрбутуоти".

Тенымтыгуйся ихүтү мынту хезытытыә бәнде" Һанасанә сәмыры бозуатәбсадя Һонә Һукәгимти"куйтиә бәндети нягәй тенирыбся, хүся"лубса, дильситибся Һонә тенинбся Һиле Һанасанә мәнә" мәңәзәмәәны Һяндябсянимәәны иттүө". Тенымтыгуйся ихүтү мынту хелы"сытыә нятүң сәмәры тенибся, сүөарубся бәнде Һанасанә" дүтымәны, курәдите нибити Һуо" сяхытиң кәтти хүнтүрүбсянутүң Һуодя, хелы"сыбити мынту Сунә 5уомтүмәә" Тандей (Объединенный Нация) камя"са нягимтүгутүой кәрсууй.

Нүө" деди" хонты" Һиле мәнә (право) натярса, кунини тенымтыгуйсизитә" сиәнә" нүотиң.

Статья 27

Курәдите Һанаса тороубүтү мынту Һанасанә" танде культурный" нилутәны, нялтәбити мынту хүнсерәй кәрсуодейдя участвовайрхүтү мынту научный прогрессетәны Һонә тороубтүгуйхүтү тәндәты Һүнязү".

Курәдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) Һизисибсядя сәмырыты, мәнәнсәкүтү, куниә" иңу" научный, литературный кәтти художественный

һәйбәүзатинунту, курәди” сыты җиле мelynасыәдейти.

Статья 28

Курәдите җанаса хонты мәнә (право) социальный җонә международный Һәзи”тәбсадя, курәдитәны җиле мәнә” (права) җонә няндябса”, хозүтүө” җануо Декларациетәны, бәнде” дүлсырыбитиң мынту.

Статья 29

Курәдите җанаса хонты мәнә” (обязанности), нондитыә” җанасанә танде нерәны, кунини җиле сәмырыты няндя”са бозатәсузә.

Мелы”сыса җиле мәнүтү (правайтү) җонә няндябсатү, курәдите җанаса нонсубтырибити мынту тәәтүхораны, каңгә сыты мелысыкәсытә тәрәди кәрсу, нинтыә нөльхү”күрү” законәтәны ноңхәмәны иттүотуниизә җонә дүөайтетуо җанасанә” тандей нягәй Һәзүлүбсямтуң җонә миттәбсямтың бәнсә маа хутеемтың җонә нягәй нилыбсябтың демократический обществатәны.

Мелы”сыбся тәндә” җиле мәнә” (права”) каңкәгалите нибитиң мынту Сунә Буомтумәә” Тандей (Объединенный Нация) неру” кәйнимәәны коны”.

Статья 30

Маагалите җануо Декларациетәны иттүо нибити мынту дебтуру”, милийтиә мантә курәдикүө государствотә, сунә”тә кәтти җанасанә” сунә”тә кәтти бәзәлтуо” хорү”ти правә мелысынагәтың тәндә Һәйбәүза, хезы”тытыә сымбабтыгуйсядя правә” җонә няндябса”, хозүтүө” җануо Декларациятәны.